International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com

ISSN: 2454–5813
IJKR 2019; 5(2): 168-172
© 2019 IJKR
www.kannadajournal.com
Received: 19-02-2019
Accepted: 21-03-2019

ಬಸ್ತ್ಯಾಂವ್ ಪಾಯ್ಸ್
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಸಂತ ಫಿಲೋಮಿನಾ ಕಾಲೇಜು
ಪುತ್ತೂರು

Correspondence
ಬಸ್ತ್ಯಾಂವ್ ಪಾಯ್ಸ್
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಸಂತ ಫಿಲೋಮಿನಾ ಕಾಲೇಜು
ಪುತ್ತೂರು

ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆದ ಬಗೆ

ಬಸ್ತ್ಯಾಂವ್ ಪಾಯ್ಸ್

ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ, ಒಂದು ಕಾಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಗಳು ಹೇಳುವಷ್ಟು ನಿಖರವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೇಳಬಹುದು.ಪುತ್ತೂರಿನಂತಹ ಒಂದು ತಾಲೂಕನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಪುತ್ತೂರಿನದ್ದೇ ಆದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯನ್ನಾಗಲೀ ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಭೌಗೋಳಿಕ, ಭಾಷಿಕ ಪರಿಸರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಹಲವು ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವಜನ, ಹಲವು ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನ, ಬಹುಪಾಲು ಪರಕೀಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಲೋ ಏನೋ ಆಗಾಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅನಿವಾಸಿ ಜನ–ಇವರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸುಮಾರು ನಡುಗನ್ನಡದ ಆರಂಭದಿಂದಲೇ, ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 700–800 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯು ತಂದ ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಸ್ವಿಕರಿಸುತ್ತಲೇ ಅದರ ಕ್ರೌರ್ಯದ ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಕತೆಗಳು ಸಮರ್ಥ ವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿವೆ. ಸೇಡಿಯಾಪು ಅವರ 'ನಾಗರಬೆತ್ತ'ವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು.

ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಎನ್ನುವುದು ಪುತ್ತೂರಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿತ್ತು.ಅದರ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಭಾಷೆ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರ ಅಧ್ಯಯನನಡೆಸಿದಪಂಡಿತವರ್ಗವೊಂದುಇಲ್ಲಿಬೆಳೆದುಬಂದು ಒಟ್ಟು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಾಯಿತು.ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ, ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್, ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಹೀಗೆಮುಂದುವರಿದಈಪಂಡಿತವರ್ಗವುಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗವೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿತ್ತು.ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂಧಸ್ಸು, ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯವು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸದೆ ಇರುವಾಗಲೂ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವ, ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲ ಒಂದಷ್ಟು ಮಂದಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ.

ಪುತ್ತೂರಿನ ಜನರಿಗೂ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವು ತುಂಬಾ ಆತ್ಮೀಯವಾದದ್ದು.ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ.ಇಲ್ಲಿನ ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನವು 'ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ' ನೀಡಿದೆ.ಇಲ್ಲಿನ ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯ ಭ್ರಾಮಕ ಜಗತ್ತು ದೇವ – ಅಸುರ ಸಂಘರ್ಷಗಳು, ಪುತ್ತೂರನ್ನು ಸಂವೇದನೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆ.ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ರಂಗಭೂಮಿ, ಕುಣಿತಗಳು, ಮಾತುಗಾರಿಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಲ್ಲೂ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಛಾಪು ಇದೆ.ಹೊಲಗಳಿಂದ ಕೇಳಿ ಬರುವ 'ಓ ಬೇಲೆ....' ಪದ್ಯಗಳು ಭೂತದ ಗಗ್ಗರದ ಸದ್ದು, ಯಕ್ಷಗಾನದ ಚೆಂಡೆ ಸದ್ದುಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಅನುರಣಿತವಾಗುತ್ತಲೇ ಬಂದಿವೆ.

ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣಭಟ್ ಅವರಂತಹ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆ, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರಂತಹ ಕನ್ನಡದ ದೈತ್ಯಪ್ರತಿಭೆಗಳು ಓಡಾಡಿದ ಪ್ರದೇಶವಿದು.ಕಾರಂತರು ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ದಸರಾ ನಾಡಹಬ್ಬ ಇಂದೂ ಮುಂದುವರಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯರು, ಕಡವ ಶಂಭುಶರ್ಮ, ಜಿ.ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮತ್ತು ಮಚ್ಚಿಮಲೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಬೊಳಂತಕೋಡಿ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ, ಬೆಳ್ಳೆ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್, ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆ, ಮಚ್ಚಿಮಲೆಶಂಕರನಾರಾಯಣರಾವ್, ಮರಿಯಪ್ಪಭಟ್, ಸೇಡಿಯಾಪುಕೃಷ್ಣಭಟ್ಮುಂತಾದ ಮಹನೀಯರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ.

ನವ್ಯೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಮೂಡಿಸಿದವರುಪುತ್ತೂರಿನಬೊಳುವಾರುಮಹಮ್ಮದ್ಕುಂಞ, ಬಿ.ಎಂ.ಬಶೀರ್ ಮುಂತಾದವರ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಲೋಕವೊಂದನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸಿತು.ಉಪಭಾಷೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆಯು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅದರಲ್ಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಪುತ್ತೂರಿನ ಪ್ರತಿಭೆಗಳೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಗಮನಿಸ ಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ–ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುತ್ತೂರಿನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಮತ್ತು ತಾಳ್ತಜೆ ವಸಂತ ಕುಮಾರರದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರು ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಹೊರ ರಾಜ್ಯದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ – ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಗಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನಾ ರಂಗದಲ್ಲಿ 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಶಿಸ್ತನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವರು ತಾಳ್ತಜೆಯವರು. ಅವರ ಬೌದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿ 'ಮುತ್ತಿನ ಸತ್ತಿಗೆ'ಮುಂತಾದ ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃತಿಗಳು ತೀರಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಂತದಿಂದ 'ಭಾರತೀಯ' ಹಂತದವರೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅವರ ಹವ್ಯಕ ಗಾದೆಗಳು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶತಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಕೃತಿಗಳು ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಹನಿಗವನದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಷಟ್ಪದಿ ಕಾವ್ಯಗಳ ತನಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಹದ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ, ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳು ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ.ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತರೂ ತುಳು ನಾಟಕ ಕರ್ತೃಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಹದಿಮೂರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ತಾಳ್ತಜೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್, ಬೋಳಂಕೋಡಿ ಈಶ್ವರ್ಭಟ್, ಲೀಲಾ ಭಟ್, ವಿ. ಬಿ. ಮೊಳೆಯಾರ್, ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ, ಶಂಪಾ ದೈತೋಟ, ಬಿ. ಪುರಂದರ ಭಟ್, ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಎ. ಪಿ. ಮಾಲತಿ, ವಿ. ಬಿ. ಅರ್ತಿಕಜೆ, ಡಿ. ಸದಾಶಿವ ಭಟ್, ಮಂತಾದವರು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಈ ಪರಿಸರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳಾದ ಬಿ.ಎ. ಸನದಿ, ಸಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ ಮುಂತಾದವರಲ್ಲದೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ, ಕಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಪುತ್ತೂರಿನ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪುತ್ತೂರಿಗೂ ಪತ್ರಿಕಾರಂಗಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷವಾದ ನಂಟು.ಅನಂತರಾಯರು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮರಾಗಿದ್ದು, ಅವರು 1928ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪುತ್ತೂರಿನಿಂದ 'ಕನ್ನಡ ಕೇಸರಿ' ಎಂಬ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.ಮುಂದೆ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು "ವಿಚಾರವಾಣಿ" ಎಂಬ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು 1950ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು.ಪ್ರಸ್ತುತ "ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ" ಎಂಬ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ "ಸುದ್ದಿಬಿಡುಗಡೆ" ಎಂಬ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಸ್ಥಳಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ತೊಡಗಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ.ಪುತ್ತೂರಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯವು ಜೀವಂತವಾಗಿರಲು ಈ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಕೊಡುಗೆಗಳೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಪುತ್ತೂರನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಕರೆದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವ ಕಾಲ :

ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ 'ಪುತ್ತೂರಿ'ನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುವ ಮತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಅದರ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಸಾರಿಹೇಳುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಲೋಕದ ಸಾಧನೆ ಅನನ್ಯವಾದುದು.ಒಂದೊಮ್ಮೆ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ತಾಲೂಕಾಗಿದ್ದ ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಈಗಿನ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ತನಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಗಳಿದ್ದ ಊರು ಪುತ್ತೂರು.ಪುತ್ತೂರನ್ನು ತನ್ನಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿಸಿಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿಅಮೋಘಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದ ವರಲ್ಲಿ ಕೆ.ಶಿವರಾಮಕಾರಂತರ ಹೆಸರು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ[1].ಕುಂದಾಪುರದ ಕೋಟದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ.1930ರಲ್ಲಿ ಪುತ್ತೂರಿಗೆ ಬಂದು 1974ರವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಕಾರಂತರು ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ರಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪುತ್ತೂರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆ ಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟವರು. ಹಾವು, ಹಸಿವು, ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು, ಹಳ್ಳಿಯ ಸಮಸ್ತರು, ನಗರದ ನವ ನಾಯಕರು, ಚಿಕ್ಕ – ದೊಡ್ಡವರು ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು, ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ, ಕನ್ಯಾಬಲಿ, ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಮುಗಿಯದ ಯುದ್ಧ, ಕುಡಿಯರ ಕೂಸು, ಮೂಕಜ್ಜಿಯ ಕನಸು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕುಂದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶ ರಾಯರು ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗ್ರಾಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ಗೊಳಿಸಿದವರು[2].ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ'ಭರತೇಶವೈಭವ'ವನ್ನುಮೊತ್ತಮೊದಲಿಗೆಸಮಗ್ರವಾಗಿಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಅವರು 'ತಾಳೆ ಓಲೆ 18' ಅಧ್ಯಯನ, ಮತ್ತು 'ಕೌತುಕ ರಾಮಾಯಣ' ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು 'ಕೋಳೂರು ಕೊಡಗೂಸು' ನಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಕಥೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ರಾಜ್ಯದಾನ, ಬಾಲ್ಯಸ್ನೇಹಿತರು, ಸೊಹ್ರಾಬ್ ರಸ್ತುಂ, ಮೂರು ಕಾಗೆ ಕಾರಿದರು ಎಂಬ ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕಗಳನ್ನು, 'ಪಂಜರದ ಗಿಳಿ' ಮತ್ತು 'ಜೋಗುಳದ ಹಾಡು' ಎಂಬ ಮಕ್ಕಳ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಹಕಾರಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಪಾರವಾದ ಸೇವೆಯ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯರು ಸಹಕಾರಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೀಡಿದರು.ಅವರಹಿರಿಯ ಮಗಳು ಪಡುಕೋಣೆ ಸೀತಾದೇವಿ ಯವರು–'ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ', 'ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿಹೀಗಾಗಬಾರದೇಕೆ?''ವೇಣುಮಾವ'ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾದ ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆಯವರು 'ಕಾನಿಗೆ' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನ ವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಪುತ್ತೂರಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಿದರು.ಅವರ ಪತ್ನಿ ಇಂದಿರಾ ಕಿಲ್ಲೆಯವರು 'ಮುರಲಿ' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.ಅಲ್ಲದೆ ಇಬ್ಬರು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ 'ಕನ್ನಡ ಪದಗಳ ಸಂಗ್ರಹ', 'ನಾ ಕಂಡ ಬಾಪು' ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು

ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.ಇದಲ್ಲದೇ ಎನ್.ಎಸ್.ಕಿಲ್ಲೆಯವರು ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು 'ಪ್ರಾಚೀನ ತುಳುನಾಡು' ಎಂಬ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪುತ್ತೂರನ್ನು ತನ್ನ ಜೀವನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಅನಂತರಾಯರು (1889–1949) ಇಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತಿ ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶ ರಾಯರ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿ, ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸತೊಡಗಿದರು3.ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳ ಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು.ಜೋಗಳ ಹಾಡು, ಸುಖ ಜೀವನ, ಮಗುವಿನ ನಗು, ಭೂಮಾತೆ, ಮುಗಿಲು ಮೊದಲಾದವು ಮಕ್ಕಳ ಮನ ಗೆದ್ದ ಕವಿತೆಗಳು.

ಪುತ್ತೂರಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ದುಡಿದ ಬೆಳ್ಳೆ ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯರು ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದು 'ಚಿರವಿರಹಿ' ಮತ್ತು 'ರಾಯರು ಕಂಡ ರಂಗು' ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ4. . ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಜಿ.ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪೈ ಯವರು (1904–1975) ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು.'ಪದ್ಯರತ್ನಾವಳಿ', 'ಅಭಿನಯ ಗೀತಾವಳಿ', 'ಅಭಿನಯ ಗೀತಮಂಜರಿ', 'ಶಿಶುಗೀತಮಾಲೆ'ಎಂಬ ಶಿಶು ಗೀತೆಗಳ ಸಂಕಲನಗಳು ಅಲ್ಲದೆ ಕೀರ್ತನಾಂಜಲಿ ಮತ್ತು 'ದಾಮಾಜಿಪಂತ' (ನಾಟಕ) ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದ ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೋಳಂತಕೋಡಿ ಶಂಕರಭಟ್ಟರ (1905–72) ಹೆಸರು ಗಣನೀಯವಾದದ್ದು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು 'ಮಕ್ಕಳ ಮಂಟಪ', ಕನ್ನಡ ಪ್ರಪಂಚ ಪ್ರಕಾಶನಗಳನ್ನು ತೆರೆದ ಅವರು, ಅದರ ಮೂಲಕ 'ಅಮೆರಿಕಾದ ಕಥೆಗಳು', 'ಜಪಾನಿನ ಕತೆಗಳು', 'ಯುರೂಪಿನ ಕಥೆಗಳು' 'ದ್ವಿಪಾಂತರದ ಕತೆಗಳು' ಇತ್ಯಾದಿ ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಡೆಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್‌ರವರು 'ಗೀತಾಸಾರ', 'ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಾಭಾರಂ', 'ಯವನಶ್ವ ವಿಜಯ' ಮತ್ತು 'ಭೀಮ ವಿಜಯ' ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಮನ್ ನಂಬಿಯಾರ್‌ರವರು 'ಪ್ರೌಢ ಪಾಠ ಮಾಲಿಕೆ', ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜಾ ಮಹತ್ವ ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳನ್ನುಶಾರದಾಪ್ರಭುರವರು'ಮಾನಸಪೂಜೆ', 'ಪದ್ಯ ರತ್ನಾವಳಿ', 'ಬಾಲಭಾಷಾ ರಾಮಾಯಣ'ಗಳನ್ನು ಗಣಪತಿ ಮೊಳೆಯಾರರು 'ಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯ', 'ರಘುವಂಶ'ದ ಕಥೆಗಳು, ಪುರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು 'ಭಾರತದ ಬೆಳಕು' ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೈಂತಜೆ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರು 'ಚಿರ ಪರಿಚಿತರು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು, ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರು 'ಭಾರತ ದರ್ಪಣ'ವನ್ನು ಕೊಳಂಬೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಗೌಡರು 'ಕಾಲೂರ ಚೆಲುವೆ'ಯನ್ನು ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನರು 'ನಾಡೋಜ ಪಂಪ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೊಳೆಯಾರ ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರು ಭೀಷ್ಮ, ಪಾಶುಪತ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಟಿ. ನಾಗೇಶ ರಾವ್‌ರವರು 'ಚಾಂಗದೇವ ಭೋದ', 'ನಾಮ ಮಹಿಮಾ' 'ಪರಮಾಮೃತ', 'ಮನೋಬೋಧ', ಸಂತ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ, ಹರಿಪಾಠ, ಅಮೃತಾನುಭವ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ದಾಮೋದರ ಬಾಳಿಗರು 'ನಮ್ಮ ಭೂಮಿ', 'ಗಡಗಡ ಗಡಿಗೆ', 'ಕರ ಕೌಶಲ್ಯದ ಹೊತ್ತಗೆ', ಕಾಗದ ಕತ್ತರಿ', 'ಜ್ಯೋತಿ ಮಹಾತ್ಮಾ, ಕಾವ್ಯ ನಿಧಿ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಯರ್ಮುಂಜ ಶಂಕರ ಜೋಯಿಸರು (1892 – 1964) 'ಗುರುಪೀಠಗಳ ಅವನತಿ', ಆರ್ಷ ಸಿದ್ಧಾಂತ ರಹಸ್ಯ ವಿಚಾರ, ಹೆಂಡತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಕಂಠ ಪುತ್ತೂರುರವರು 'ಪಯಣ' ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಣ್ಣಕಥೆಗಳನ್ನು, ಯರ್ಮುಂಜ ರಾಮಚಂದ್ರರು 'ವಿದಾಯ'ವೆಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನ, 'ಆಶ್ರುಂಜೆ' 'ಬಾಳಬೆಳಕು' ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಹುಚ್ಚು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಥಾ ಸಂಕಲನವನ್ನು, ಪಿ. ಕೆ.ನಾರಾಯಣರು 'ಮೊದಲಮೊಗ್ಗೆ'ಯೆಂಬ ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು, ಮಹಾತ್ಯಾಗಿ ಪುರಂದರದಾಸ, ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು, ಬೋಳಂತಕೋಡಿ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಶರ್ಮರು 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಕಥೆಗಳು, 'ದಂಡಿಯ ದಶಧೀರರು', 'ಕಾಳಿದಾಸನ ಮೂರು ನಾಟಕಗಳು', 'ಬುದ್ಧನು ತೋರಿದ ದಾರಿ', 'ವೊಲ್ಗಾ ಗಂಗಾ' ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತುಸಂಶೋಧಕರಾದ ಸೇಡಿಯಾಪುಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರು 'ತರುಣಧಮನಿ', 'ಪಳಮೆಗಳು', 'ಚಂದ್ರಖಂಡ' ಮತ್ತು ಇತರ ಕವನಗಳು, 'ಕೆಲವು ದೇಶ ನಾಮಗಳು', 'ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಗಳು', 'ಛಂದೋಗತಿ', 'ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸು' ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ5.

'ನಿರಂಜನ' ಕಾವ್ಯನಾಮದ ಶಿವರಾಯರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಕುಲ್ಕುಂದ (ಕುಳಕುಂದ)ದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃಷಿ ಆರಂಭಗೊಂಡುದು ಕಾರಂತರ ಬಾಲವನದ ಪ್ರೇರಣೆಯಲ್ಲಿ 'ಕಿಶೋರ ಕಾವ್ಯನಾಮ', 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ', 'ಮೃತ್ಯುಂಜಯ' ಇತ್ಯಾದಿ 25 ಕಾದಂಬರಿಗಳು, 9 ಕಲಾ ಸಂಕಲನ, 3 ನಾಟಕ, 10 ಭಾಷಾಂತರ, ಜ್ಞಾನ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಕಿರಿಯರ ವಿಶ್ವಕೋಶ 7 ಸಂಪುಟ ಸಂಪಾದನೆ ಹೀಗೆ ನಿರಂಜನರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯೂ ವಿಪುಲ.

ಹಿರಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೇನಾನಿಯಾಗಿದ್ದು 1942ರ 'ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಕೊಯ್ಲದ ವೆಂಕಟ್ರಾವ್ ಕೊಯ್ಲೂರ್‌ಕರ್ ರವರು 'ಭಾರತ ಶಕ್ತಿ'ಯೆಂಬ ಗೀತರೂಪಕವನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣಿ, ನಾಟ್ಯ ಸರಸ್ವತಿ, ಬೀದಿಯ ದೀಪ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಪುತ್ತೂರು ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕವಿಗಳಿದ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಕಾಲ :

ಪುತ್ತೂರಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರವೂ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರವೂ ಹಲವು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾದವರೆಂದರೆ,

ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕಿನ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮುತ್ತು' ತುಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ 'ಸವ್ಯಸಾಚಿ'ಗಳೆನಿಸಿರುವ ಸಾಹಿತಿ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಗಳು[6] 'ಬೇಟೆಯ ಉರುಳು', ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿನಿಂದ ಕಡಲ ತಡಿಗೆ, ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು, ಈಡೊಂದು ಹುಲಿಯೆರಡು, ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇಟೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, 'ಕಾಬೂಲಿವಾಲಾ', 'ಸೂದ್ರ ಏಕಲವ್ಯ' ಎಂಬ ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರು 'ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ', 'ಕಾವ್ಯಶ್ರೀ' ಎಂಬ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 'ಹವ್ಯಕಕೋಶ' ಮತ್ತು 'ಕಿಟ್ಟೆಲ್' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.ಇವರು ಪುತ್ತೂರಿನವರಾದರೂ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಲದಲ್ಲಿ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.ಅದೇ ವಿಭಾಗದ ವಿ.ಶಂಕರ ಕೆದಿಲಾಯ 'ಪೆರಿಯ ಪುರಾಣ' ಇಳಂಗೋ ಅಡಿಗಳ್ ಮತ್ತು ಕುಮಾರನ್ ಆಶಾನ್' ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.ಅಂತೆಯೇ ಅದೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪುತ್ತೂರಿನ ಇನ್ನೋರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆಯವರೂ ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಯಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಜಾನಪದ ಜೀವನ', ಹವ್ಯಕರ ಗಾದೆಗಳು. ಸಹಸ್ರಾರ್ಥ ತುಳು ಗಾದೆಗಳು, ಗಾನಮಂಜರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶತಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ

ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.ಪುತ್ತೂರಿನವರಾಗಿದ್ದು ಬೊಂಬಾಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ವಸಂತಕುಮಾರ್ ತಾಳ್ತಜೆವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, 'ಮರೀಚಿಕೆ' ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿ, 'ಸಾರಸ', 'ಬೇರು' 'ಬಿಳಲು' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶಂಪಾ ದೈತೋಟರೆಂದೇ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಪಾಣಾಜೆಯವರ 'ಅಭಾವ ಗೀತೆ','ಮನೆಮದ್ದು', 'ಒಂದಿಷ್ಟುಕುಟುಕುಟು', 'ತ್ರಿಕೂಟು'ಇತ್ಯಾದಿಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.ಬೊಳುವಾರು ಮಾಧವ ನಾಯಕರು 'ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಚಾರ', ಶತಮಾನಕೊಬ್ಬ ಕಾರಂತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಐ.ಕೆ.ಬೊಳುವಾರರು ಕಪ್ಪು ಕಾಗೆಯ ಹಾಡು, ಹಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಬೆಕ್ಕು, ಕಾಡು ಕಾಡೆಂದರೆ, ಕೆಂಪಾದ ಹೂವು, ತುಂಗಾಯಣ, ತಿರುಕನ ಕನಸು, ಬಿಳಿಯಾನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ7. ಏ. ಬಿ. ಮೊಳೆಯಾರರು 'ನಕ್ಕುಬಿಡಿ', 'ಪರಿವರ್ತನೆ', 'ಸಮುಚ್ಚಯ', 'ಕಾರಂತ ಚಿಂತನ ಸಂಗ್ರಹ', 'ಫರ್ಡಿನೆಂಡ್ ಕಿಟ್ಟೆಲ್' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್‌ರವರು 'ಬಾಂಗ್ಲಾ ವಿಜಯ' (ಯಕ್ಷಗಾನ) ಕಿರಣ (ಶಿಶು ಗೀತೆಗಳ ಸಂಕಲನ) 'ಅಂತರ್ಭೂತ' (ಕಥಾ ಸಂಕಲನ) ಮೆಲುಕಾಡಿದಾಗ (ಕವನ ಸಂಕಲನ) ಆಟಿ, ಪಂಚಶಿಲ್ಪಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ವೃತ್ತಿಗಳು, ಅಕ್ಷರ, ಜನವೈದ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಕಾಶನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಪೂರ್ವ ಕೊಡುಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಬೋಳಂತಕೋಡಿ ಈಶ್ವರಭಟ್ಟರು 'ಸೋಡಿ ಪಳ್ಳಿಯ ಕಪ್ಪು ಚಿರತೆ', 'ಅಡುಗೆಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ', 'ಚಿಕಿತ್ಸಕರು' (ಕಾದಂಬರಿ), 'ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾನೂನು', 'ಹಿಂದೂ ದತ್ತು ಮತ್ತು ಜೀವನಾಂಶ ಕಾನೂನು', 'ಮಾನವ ಹಕ್ಕು' ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿನಾರಾಯಣ ಮಾಡಾವುರವರು 'ಅಂಗರಾಗ' ಮತ್ತು 'ಮರಳು' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಮೂಲೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರವರು 'ಕುಮಾರನ ಜನನ ವಿಜಯ' 'ಅದ್ಭುತ ರಾಮಾಯಣ', 'ನಳ ಚರಿತ್ರೆ', 'ನವೋದಯ ವ್ಯಾಕರಣ', 'ಕೊಡವ ವ್ಯಾಕರಣ', 'ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರ', ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು 'ಶಂಕರಖಂಡೇರಿ ವಿಧಿವಿಲಾಸ', 'ವಿಪರ್ಯಾಸ', 'ಅನಾವರಣ', 'ನಿಷ್ಠೆ', 'ನಿರೂಪ', 'ತುಮುಲ', 'ಅವಳ ಮನಸ್ಸು', 'ಕೈದಿ', 'ಕಪ್ಪು ಡೈರಿ', 'ವಿಕಲ್ಪ' ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಮತ್ತು ನಾಟಕರಂಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈಯವರು 'ದೇವಿ', ಅಬ್ಬಕ್ಕರಾಣಿ, ಸತ್ಯಮ್ಮದೆಯ್ಯಾರ್, ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಅಬ್ಬಕಬ್ಬೆ, ಯುಗಧರ್ಮ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ (ತುಳು), ಪುಂಜದ ಕಾಪಡೆ (ತುಳು), ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಲಂಕಾದರ್ಶನ (ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ), ಅಮ್ಮಾ (ಕಾದಂಬರಿ) ಮತ್ತು 'ಜೋಕಾಲೆ ಸಂಜೆ' ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಕಡಬ ಗೋಪಾಲರಾವ್‌ರವರು 'ಸುಪ್ರಭಾತ', ಭಕ್ತಾಂಜಲಿ (ಶಿಶುಗೀತೆ), ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಮತ್ತು 'ಬಾಲಗೋಪಾಲ' ವಚನಗಳು ಎಂಬ ಕಿರು ನಾಟಕಗಳ್ನು, ಗಂಗಾಧರ ಬೆಳ್ಳಾರೆಯವರು ತಬ್ಬಲಿಯ ನೀನಲ್ಲ ಮಗಳೆ, ಬಾಜಿನ ತೇರು ಮುಂತಾದ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು 'ಹೂವಿನ ಬುಟ್ಟಿ' ಎಂಬ ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕವನ್ನು, ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲರವರು 'ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಸಾಹಿತ್ಯ', 'ತೇಜಸ್ವಿಯೊಳಗೊಬ್ಬ ಕಲಾವಿದ', 'ಲಂಕೇಶ್ ನೆನಪು', 'ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಕಾಡಿನ ಪುಟ್ಟ ಕಿಟಕಿ' ಮತ್ತು 'ಬೆಳ್ಳಿ ಗುರುತು' ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ವಿಠಲ ಕಬಕರವರು 'ಗೋಂಧೂಳು' (ತುಳುನಾಟಕ) 'ಮಂತ್ರಿಯ ತಂತ್ರ', 'ರಂಗು ರಂಗಿನ ರಿಂಗಣ' ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ಲಹರಿಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ತೋಳ್ಪಾಡಿಯವರು 'ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯ ಕರ್ತೃ. ಬೊಳುವಾರು ಮಹಮ್ಮದ್‌ಕುಂಞಯವರು'ಮುತ್ತೇಚ್ಚರ''ಅತ್ತಇತ್ತಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ', 'ದೇವರುಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ', 'ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ನೀಲಿ ಪರದೆ', 'ಒಂದು ತುಂಡು ಗೋಡೆ', ಇತ್ಯಾದಿ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದು, 'ತಟ್ಟು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಪುಟ್ಟಮಗು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 'ಪುನ್ನಾವ್ ವಯಲಾರ್ ಸಮರ' ಎಂಬ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರುಪರಿಸರದಲ್ಲಿಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.ಅವರಲ್ಲಿ ಲೀಲಾ ಭಟ್ಟರು 'ಉಗ್ರಾಣ' ಎಂಬ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು, ಎಂ.ಎನ್. ಕಾಮತ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಐದು ಸಂಪುಟ ಕೃತಿಗಳನ್ನು 'ಉಳ್ಳಾಲ್ತಿಯಮ್ಮ, 'ಭೂತ ನಾಗರ ನಡುವೆ' (ಜಾನಪದ ಕೃತಿ) 'ಏಷ್ಯಾದ ಬೆಳಕು', 'ಲೀಲಾ ಕಾರಂತರ ನೆನಪು', ಮಾರ್ತಾರವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಇನ್ನಿತರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಎ. ಪಿ. ಮಾಲತಿಯವರು 'ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ', ಆಘಾತ, ಅನಿಶ್ಚಯ, ಸರಿದ ತೆರೆ, ಅರ್ಧಾಂಗಿ, ಸೋಲಿನಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು, ಮಿನುಗದ ಚುಕ್ಕೆ, ಸುಖದ ಹಾದಿ, ಪುನರ್ಮಿಲನ, ಬದಲಾಗದವರು, ನೂಪುರಗಾನ, ಅಂಜನ ಮಂದಾರ, ದೇವ ಇತ್ಯಾದಿ 22ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರು, ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದ ಎಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ, ಮುಂತಾದ ಮಾನವಿಕ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬನಾರಿ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ಅಮ್ಮನವರು ಸೋಬಾನ ಹಾಡುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದು 'ಆರತಿ' ಎಂಬ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.ಪ್ರೌಢ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡಿದೆ.ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪೈಯವರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು.ಅಲ್ಲದೇ ಮಚ್ಚಿಮಲೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್‌ರವರು 'ಬಾಲ ಪದ್ಯಾವಳಿ', ತುಣುಕು, ಮಿಣುಕು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರವರ ಕೊಡುಗೆ ಅಪೂರ್ವ.ಡಿ. ಸದಾಶಿವ ಭಟ್‌ರವರು 'ಕಂಸವಧೆ' ಎಂಬ ಕೃತಿ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ 'ವೀರ ಸುಷೇಣ' ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಪ್ಲೇಯಿಂಗ್ ಆಫ್ ಸುಧನ್ವ' ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೆ.ಸಿ.ಪಾಟಾಳಿಯವರು 'ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ ಚರಿತ್ರೆ', 'ಪಡುಮಲೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ದರ್ಶನ', 'ಬಾಲ ರಶ್ಮಿ', 'ಅಕ್ಷರ ದೀಪ', 'ಶ್ರೀ ರಣ ಮಂಗಲ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾತ್ಮೆ', ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾ ಕಾರಂತ ಪೆರಾಜೆಯವರು 'ಹಾಸ್ಯಗಾರನ ಅಂತರಂಗ', 'ಶ್ರೇಣಿ ದರ್ಶನ', 'ಚಿಂತನ' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹುಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪುತ್ತೂರಿನ ಹಲವು ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೂಡ ಬಹಳ ಹಿರಿದಾದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ.ಪುತ್ತೂರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಫಿಲೋಮಿನಾ ಕಾಲೇಜು ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ಮತ್ತು ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಾಲೇಜು ಕನ್ನಡ ಸಂಘಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ.ಆಯುರ್ವೇದ ಪ್ರಕಾಶನ ಪಾಣಾಜೆ, ಸಮೀರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಅರ್ತಿಕಜೆ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬಡೆಕ್ಕಿಲ ಪ್ರಕಾಶನ ಮುಂತಾದವು ಪ್ರಕಾಶನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಹಲವು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.ಕನ್ನಡದೊಂದಿಗೆ ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪುತ್ತೂರು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಾಧನೆ ದಾಖಲಿಸಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಅದು ಹೊಸಗನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯೇ.ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚರ್ಚೆ ಕಷ್ಟಕರವಾದದ್ದು.ಪುತ್ತೂರು ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಹೋಬಳಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು 1927ರಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.1966ರಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಪುತ್ತೂರಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸುಳ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಾಯಿತು. 184 ಗ್ರಾಮಗಳು 3127 ಚ.ಮೀ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಿದ್ದ ಪುತ್ತೂರು, 68 ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ 1104 ಚ.ಮೀ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಪುತ್ತೂರಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕೇವಲ ಈಗಿನ ಕಂದಾಯ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಬಂಟ್ವಾಳ, ಸುಳ್ಯ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪುತ್ತೂರಿನ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ, ಪುತ್ತೂರನ್ನು ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು(ಬೇರೆಡೆ ಹುಟ್ಟಿದ) ಜನರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾದದ್ದು.

ಪುತ್ತೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಬೆಳೆದ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತಿಗಳು ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ.ಕೊಳಂಬೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಗೌಡ, ಸುಬ್ರಾಯ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ, ಕಂಜರ್ಪಣೆ, ರಾಮಚಂದ್ರ ದೇವ ಮುಂತಾದವರು.ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ.ಮುಳಿಯ ಮಹಾಬಲ ಭಟ್ಟ, ಮುಳಿಯ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ ಇತ್ಯಾದಿ.ಪುತ್ತೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದವರು ಹಲವರಿದ್ದಾರೆ.ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು 1902ರಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ 1958ರಲ್ಲಿ.ಈನಡುವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದವರು(ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪುತ್ತೂರು ಬೋರ್ಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್) ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೊರನಾಡಿಗೆ ಹೋದರು ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟ, ಜಿ.ಎನ್.ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪೈ, ತಾಳ್ತಜೆ ವಸಂತಕುಮಾರ್, ಮುಳಿಯ ಶಂಕರ ಭಟ್ಟ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ, ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ, ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ್ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ.ಆದರೆ ಪುತ್ತೂರಿನ ಒಟ್ಟು ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು.

ನವೋದಯ, ನವ್ಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ಬಂಡಾಯ, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಕಾವ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾರ್ಗಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೋಗಿವೆ. ಇದಾವುದಕ್ಕೂ ಪುತ್ತೂರು ಕೇಂದ್ರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನವೋದಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಗಳು ಮಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದರು.ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯ, ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು, ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಖ್ಯಾತ ನಾಮಾಂಕಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಂಗಳೂರೇ ಆಗಿತ್ತು.ನವ್ಯದ ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ಇದ್ದದ್ದು ಹೊರತಾದರೆ ಉಳಿದಂತೆ ಅವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಮಾರ್ಗದ ಪ್ರಮುಖರಾದ ನಿರಂಜನರು ಪುತ್ತೂರಿನವರಾದರೂ, ಅವರು ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಲೆಮಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಬಂಡಾಯ ದಲಿತ ಕಾವ್ಯಗಳ ಭರಾಟೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಚೊಕ್ಕಾಡಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟು ಸುಬ್ರಾಯ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ ಸ್ಥಳೀಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯುವಕವಿಗಳು ಕಾವ್ಯ ಬರೆದದ್ದಿದೆ.ನವ್ಯದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕವಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ದೇವ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕೊನೆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಊರಾದ ಕಲ್ಮಡ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸುಳಿಗೆ ಪುತ್ತೂರು ಒಳಗಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ನವೋದಯ ಮಾರ್ಗದ ಕವಿಗಳೇ ಇಂದಿಗೂ ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂವೇದನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕತೆಗಾರರಾದ ಬೊಳುವಾರು ಕೂಡ ಪುತ್ತೂರಿನ ಹೊರಗೇ ಇದ್ದರು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಉಡುಪಿ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಪುತ್ತೂರು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ. (ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ.) ಪುತ್ತೂರು ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ಸವಗಳು.ಕಾರಂತರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರೆದು ಬರುತ್ತಿದೆ.ಫಿಲೋಮಿನಾ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದ ನಂತರ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸಾಂಸ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಅಕಡಮಿಕಲ್ ಆಗಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ.ಪತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಚರ್ಚೆಗಳು ಆಕಾಲಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಯುತವಾಗಿದ್ದವು.ಪುತ್ತೂರಿನ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಮಹಿಳಾ ಗೋಷ್ಠಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಕರಾವಳಿ ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದದ್ದು ಇತಿಹಾಸ. ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳು ಹಳೆಯದನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಹೊಸದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಸಂಕಿರಣಗಳಾಗಿದ್ದವು.ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಇಂತಹ ಸಂಕಿರಣಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದದ್ದು ಈಗ ಇತಿಹಾಸ. ಇಂದಿಗೂ ಪುತ್ತೂರು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ನಡೆಯುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ತೀವ್ರವಾದ ವಾಗ್ವಾದಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಕಿರಣದ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಪುತ್ತೂರಿನಿಂದ ಹೊಸ ಬರಹಗಾರರು ಹೊರಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ

1. ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಪಣ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್, ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ವರ್ಮುಡಿ – ಪುಟ 97
2. ಅದೇ – ಪುಟ 97
3. ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ಚಿಂತನೆ.'ನವಮಿ' ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ. – ಪುಟ 66
4. ಜಿ. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪೈ – ಬದುಕು ಬರಹ – ಜಿ. ವರದರಾಜ ಪೈ – ಪುಟ 9
5. ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಪಣ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್, ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ವರ್ಮುಡಿ – ಪುಟ 99
6. ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ಚಿಂತನೆ (ನವಮಿ) ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ – ಪುಟ 71
7. ಅಭಿಮಾನ –ದ.ಕ.ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ. ಪುಟ 29